

भक्तपुरको मल्लकालको ऐतिहासिक ताडपत्र

-शंकरमान राजवंशी

वि. सं. १६१६ को
मणिक जिव भारोको ताडपत्र

परिचय

वि.पु.च.लं. ३४७ को यो ताडपत्र हो । यसको लम्बाइ १ फुट पोने ५ इञ्च र चौडाइ साढे १ इञ्च छ । बीच बीचमा भाँचिएको छ । लेख ३ पंक्तिका छन् । छेउमा माटाको छाप छ । छापको बीचमा स्वस्तिक चिह्न र त्यसका वरिपरि अष्टमङ्गल अङ्कित छ । लिपि नेवारी छ । यो पत्र भीमराजलाई जिवराजले बारी बेची गरिदिएको हो ।

मूल भाग

(१) ॐ श्रीयोस्तु ॥ सम्वत ६७९ श्रावण कृष्ण चतुदश्यान्तीथो । श्री खप्वं भुष्याम् श्री वान्दीमस्थाने जेल टोलकाधिवासिने ग्राहकं भिमराज भोरोकस्य नाम्ना सकासात अत्रेव स्थाने पूलटोलके वास्तव्यं धार्णिक मणिक जिव भारो कमला...

(२) भमेन पश्रीमत गड प्राकार भुमेन उत्तरत पूर्वत मूर मार्गेण दक्षीणततश्च एतन मध्ये जेल टोलटोल महावलि चोगडकव वाटिका धार्णिकया अधिकारी दक्कस स्वरोछ दिवोपंथू प्राकारण सहित जूरो ततवेजन वारी (का)

(३) ब्रुवर्ण मूलेमाहाय ऋषिद्विक्रय स्वाधिसेन ऋषयन विक्रीयनम्भवतिः यद्यस्या देवीक रात्रिक्र व्याघात परेण तदा धार्णिकेन स्वयं परिसोधनिय अत्रार्थे दूष्टभूत साखि स्वटोल मया भारो लिखितं कायस्य शुभम् ।

वि.सं. १६१९ को
गङ्गादेवी, त्रैलाक्य मल्ल, त्रिभुवन मल्लको
ताडपत्र

परिचय

वि.पु.च.नं. ३४७ को यो ताडपत्र हो । यसको लम्बाइ १ फुट पोने ५ इञ्च छ । चौडाइ साढे १ इञ्च छ । लेखमा ४ पंक्ति छन् । छेउमा माटाको बाटुलो छाप छ । छापको बीचमा खड्ग, त्यसको दायांपट्टि श्री तथा चन्द्रमा र बायांपट्टि श्री तथा पूर्ण अङ्कित छन् । लिपि नेवारी छ । यो पत्र मुमा महारानी गंगादेवी, राजा त्रैलाक्य मल्ल र त्रैलाक्य मल्लका भाइ त्रिभुवन मल्ल भई वित्रकार जागी भन्नेलाई घरबार बेचो गरिदिएको हो । यसमा साक्षी उद्धवसिंह भारो छन् ।

मूल भाग

(१) ॐ स्वस्ती ॥ श्री श्री जय गङ्गादेवि ठकुरिणि सन श्री श्री जय त्रैलाक्य मल्ल देव प्रभू ठाकुर सन श्री श्री जय त्रिभुवन मल्लदेव प्रभू ठाकुर सन प्रसादारपा गृह मंडले स्मिन् निहेरकस्य गृहेण पश्रीमत ग्राहकस्य गृहेण उत्तरत जय सिराज २ कसं

(२) जोति राज किताजकस्य गृहेण दक्षिणतश्च एतन मध्येयं छ टोल थंगा मननिया लिखिछेछ खावोल कवो थं नक्व लिखिन सहित यो थ्व के वान सहित जूरो तत्पुगृह अद्य उध्वं वसि

द्वाराङ्कनस्य दनिका गवाक्ष स्थापन मार्ग
धारा पू - - -

(३) गं तत् यथा देश काल प्रवर्तमानेन स्तथा
संचाराधेण सुवर्णं पुष्प मालाधं प्रडोकित मा-
दाय क्रयविक्रय स्वाधिवेन क्रयेन विक्रियतम्
भवति । श्री स्वर्णभूम्यां श्री शिवगल स्थाने
यंछेटोल गूहाधिवासिन चैत्रकार जोगि नाम्नेन
प्रसादीदिकृतं -

(४) कन्नार्थे दृष्ट सक्षी ।

उद्धव सिंह भारो लिखिति कायस्थ हरि सम्बत्
६८३ कार्तिक सुधि १२ शुभ

भूम्यां श्री शिवगले स्थाने धाछेटोल गूहाधिवा-
सिन कुसमचाज दुवार नाम्नेन प्रसादिकृतम्
अत्र पत्रार्थे दृष्टसाक्षी

(३) विश्वसिंह भारो लिखिति कायस्थ हरि सम्बत्
६७९ पौख शुद्धी १ शुभ

भूमपन भाखा वधू श्री श्री राजल्वेयेभू जयसि-
राम संजयाल्वेयाथू जयसु पसिया लवयथूलं
एतन मध्ये दाशि टोबा लपनाम संध्येयं तस्य
क्षेत्रा द्विशोपनिकं रो २ सिन्हा छल लवरोव
छि १ सहित जूरो ध्वतेय श्र पतिसं हास्यं प्रसन्न
जूया जूरो ध्वतेया शाक्षी श्री लापालदेव
लिखिति का

(४) यस्य हरि ॥ सम्बत् ७०२ ज्येष्ठ शुदि ९ शुभम

वि.सं. १६१५ को र १६३९ को

त्रैलोक्य मल्ल र त्रिभुवन मल्लको ताडपत्र

परिचय,

वी.पु.च.नं. ३४७ को यो ताडपत्र हो । यसको लम्बाइ
१ फूट १० इञ्च र चौडाइ सवा १ इञ्च छ । लेखमा ४
पंक्ति छन् । छेउमा माटाको छाप छ । छापको बीचमा
छड्ग, त्यसको दायापट्टि श्री तथा चन्द्रमा बायाँपट्टि श्री
तथा सूर्य अङ्कित छन् । लिपि नेवारी छ । पछिल्लिर
बबटो लेखिएको छ । यो पत्र त्रैलोक्य मल्ल र त्रिभुवन
मल्ल भई कुसुमचा दुवारलाई खेत जग्गा बेची गरिदिएको
हो । साक्षी विश्वसिंह भारो छन् ।

मूलभाग,

(१) ॐ स्वस्ती ॥ श्री श्री जय त्रैलोक्य मल्ल देव
प्रभुठाकुरसन श्री श्री जय त्रिभुवन मल्ल देव
प्रभुठाकुरसन प्रसादारपा स्थानस्य वायुव्य दिश
प्रदेशे सोल्यमार्गोण पञ्चमत भिम केशदेवश्व
क्षेत्रेण उत्तरत हर्षाजकस्य क्षेत्रेण पुर्वत जगत
सिंहकस्य श्री श्री राजठाकुर कस्य क्षेत्रेण दक्षी
मतस्य एतनमध्ये गमदव्व क्षत्र नाम संध्येयं
तस्य क्षेत्राङ्क

(२) त्रिरोपनिकं रोव ३ वयुवलन सहित जूरो तत्
क्षेत्र यथा देशकाल प्रवर्तमानस्तथा संचाराधेण
सुवर्णं पुष्प मालाधं प्रडोकृत मादाय क्रयविक्रय
स्वाधिवेन क्रयेण विकृततम् भवति ॥ श्री स्वर्ण

काठमाडौं मल्लकालको ऐतिहासिक पत्र

वि.सं. १६२४ को

महेन्द्र मल्लका पालामा पद्मनाथले राखेको
तामापत्र

परिचय

यो तामापत्र काठमाडौं असनटोल बस्ने कंपनिचा भन्ने
कुसलेको हो । त्यसको छापा वीरपुस्तकालयको संग्रहमा
रहेको छ । लम्बाइ ११ इञ्च र चौडाइ पीने २ इञ्च छ ।
लेख पंक्ति छन् । लिपि नेवारी छ । (यो पत्र पद्मनाथले
दिवंगत भाइको नाममा सुवर्ण छत बनाई राखिदिएको
हो) देवताको नाममा छापामा अस्पष्ट छ ।

मूल भाग

(१) स्वस्तीश्री मन्वेयाराधिप श्री महाराजाधिराज
परमेश्वर परम भट्टारक श्री श्री जय महेन्द्र
मल्ल देव प्रभु ठाकुलस विजये - - - -

(२) सम्बत् ६८८ कार्तिक मासे शुक्ल पक्ष चतुर्दश्या-
म् तिथी रेवति नक्षत्र ब्यायुष्मान् योग तथा कर्ण
मुहुर्त्तं बृहस्पतिवासरे एतद्दिवे

(३) श्री रोषणाङ्का समासे उपकीकृत दानपति पद्म-
नाथन दिवंगत आता मयानाथन सुवर्णलेखपदकू-
ट दयकं तनीक

- (४) श्री गदुनाथन तिवाररोव तहील दायकं दोहोर-
पा जुरो थव दोहोरपा या पुण्यहलन दिवंगत
भ्राता अ.
- (५) त्रुतर मोक्षेपद आरोग्यपद भवतु । दानपति
जजमान समस्त परिवाराणां आयुआयोग्य जन-
घन संतान वृद्धीरस्तु,

वि.सं. १७८८ को
जगज्जय मल्लको ताडपत्र

परिचय

यो ताडपत्र वीरपुस्तकालयमा बिक्रीका निमित्त आएको हो । यसको लम्बाइ १ फुट १० इञ्च र चौडाइ एकापट्टि सवा १ इञ्च तथा अर्कापट्टि डेढ इञ्च छ । लेखमा ४ पंक्ति छन् । लिपि प्रचलित नेवारी छ । यसमा बाटुलो माटाको छाप छ । छापको बीचमा खङ्ग अङ्कित छ । त्यसको वरि-
वरि 'श्री २ जगज्जय मल्ल' लेखेको छ ; (यो पत्र राजा जगज्जय मल्लले नघलका देवज्ञ सिद्धिराजलाई जग्गा बेची गरिदिएको हो ।) साक्षी जगज्जय मल्लका छोरा जयप्र-
काश मल्ल छन् ।

मूल भाग

- (१) स्वस्ती ॥ श्री मत्पशुपति चरण कमल धुलि
धुसरित शिरोरुह श्री मन्मानेश्वरीष्ट देवता

वरलब्ध प्रसाद देदिप्यमान मानोन्नत श्री रघु
वंसवतार रविकुल तिलक हनुमद् ध्वज नेपा-
लेश्वर महाराजाधिराज राजेन्द्र सकल चक्रा-
धिश्वर निजेष्ट देवदेवेश्वरि कृपा कटाक्ष वलित
विक्रमोपाज्जीत वारणाकर समूद्भूत गजे

- (२) द्रुपति श्री श्री जय जगज्जय मल्लदेव परम
मट्टारक देवानाम् सदा समर विजयिनां प्रभु
ठाकुर सन श्रीमत्कान्तिपुर महानगरे यंबु
भूमौ नवव्वल तीलखल चूकननि एता छेमा
दैवज्ञ सिद्धिराज नाम्ने प्रसादिकृतं स्थानस्य
पूर्व दिशि प्रदेशे हिज्याषूसि दोखु क्षेत्र नाम
संज्ञके धारणया क्षेत्रन पश्रीमतो उत्तरतो
दक्षीणत,

- (३) अ एतेषां मध्ये श्वते चात्रा घाटन लुषड्रोपनिकं
क्षत्रायंकतोपि बुरो ६ ततः क्षेत्रस्य यथादेश-
काल प्रवर्तमान संचालार्थेन सुवर्णं मूल्य चतु-
र्पञ्च सताधिक त्रिशत जगज्जय मल्ली टंका
३५४ मादाय वतुकं म्याथेन क्रियन विक्रीतं
भवति ॥ पतिग वोसधिनोकरं ७० योतिकाया
भोयाकि

- (४) माकुत बुथुल यातं विया । अत्रपट्टाय इष्टसाक्षी
श्री श्री श्री जयप्रकाश मल्ल देव सम्बत ८५१
आश्वीण सुदि १२ शुभम्